



SAOPŠTENJE INICIJATIVE ZA INKLUZIJU VELIKIMALI IZ PANČEVA, INICIJATIVE ZA PRAVA OSOBA SA MENTALNIM INVALIDITETOM MDRI-S I UDRUŽENJA STUDENATA SA HENDIKEPOM POVODOM PREDSTOJEĆIH IZMENA ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

U poslednjih nekoliko nedelja u medijima¹ smo naišli na informacije o organizovanoj javnoj raspravi o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja koji su kod nas izazvali zabrinutost u vezi sa daljim razvojem inkluzivnog obrazovanja u Republici Srbiji.

U periodu kada je Republika Srbija donela zakonsku regulativu koja podržava ostvarivanje prava na obrazovanje svih svojih građana i građanki, što je zagarantovano i Ustavom, i kada je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja učinilo mnoge korake i napore da se uspostavi i dalje unapređuje kvalitetno obrazovanje za sve, zbunjeni smo i zabrinuti zbog informacija koje ukazuju na to da postoje tendencije da se proces razvoja inkluzivnog obrazovanja zaustavi, odnosno vrati unazad, a osnovni principi dostupnosti i jednakopravnosti u obrazovanju dovedu u pitanje.

Ni u jednoj državi ni sistemu inkluzivno obrazovanje nije počelo da se razvija tako što su se stvorili unapred zamišljeni, besprekorni uslovi. Inkluzivno obrazovanje je proces u kome se obrazovanje temelji na stvarnim potrebama onih kojima je namenjeno i proces kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja postavljen je princip individualizovanog pristupa u obrazovanju na osnovu procene potreba za podrškom svakom pojedinačnom detetu. Planiranje podrške je omogućeno i na sistemski način rešeno mogućnošću primene individualnog obrazovnog plana. Razvijen je mehanizam na osnovu koga se obezbeđuje dodatna podrška u obrazovanju, zdravlju i socijalnoj zaštiti koja omogućava uključivanje sve dece kojoj je ta podrška potrebna u sve tokove društvenog života. Nasuprot tome, pristup koji je usmeren na ostvarivanje krutih, unapred postavljenih programa pokazao se neuspešnim jer doprinosi tome da mnoga deca „ispadnu“ iz obrazovanja, ili ne razviju svoje potencijale niti steknu veštine potrebne za samostalan život i rad.

Koncept inkluzije ne isključuje nikog. Za uključivanje svakog pojedinca u redovne tokove života zajednice, a što je najveći interes svake zajednice, neophodno je učešće svih. Svi segmenti društva i sve struke moraju da učestvuju u tome. Društvena inkluzija i u okviru nje inkluzija u obrazovanju ne sme da se pretvori u pukotimanje nekih struka za isključivim pravom u donošenju odluka vezanih za pripadnike osetljivih grupa. Inkluzija je uspešna samo onda kada je to zajednički interes i kada se unapređuju profesionalne kompetencije svih.

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja do sada je u više navrata slalo jasne poruke i garancije da će se i dalje nastaviti sa razvojem inkluzivnog obrazovanja. Uspesi i uloženi naponi prepoznati su i u međunarodnoj zajednici, te je Ministar predstavio dosadašnje rezultate na redovnom zasedanju Izvršnog odbora UNICEF-a u Njujorku, kao i na poziv regionalnog centra UNICEF-a u Ženevi. Apelujemo da Srbija ostane na putu izgrađivanja pravednijeg društva za sve svoje građanke i građane a prvi korak njihovog ravnopravnog uključivanja u život zajednice je ostvarivanje prava na obrazovanje bez diskriminacije.

Beograd, 04.04.2013.

¹ Članak u novosadskom Dnevniku pod nazivom Inkluzija pod lupom struke <http://www.dnevnik.rs/drustvo/inkluzija-pod-lupom-struke>
Saopštenje Unije sindikata prosvetnih radnika o organizovanju javne rasprave
http://www.unijasprs.org.rs/index.php?option=com_content&task=view&id=20584&Itemid=1
Predlozi izmena i dopuna Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja – Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije
http://www.unijasprs.org.rs/index.php?option=com_content&task=view&id=20599&Itemid=1



Organizacije koje su podržale saopštenje:

1. Prijatelji dece Inđije
2. Centar za razvoj inkluzivnog društva, Beograd
3. Forum za razvoj civilnog društva, Kragujevac
4. Kic „PRALIPE“ , Pirot
5. Udruženje ORS „Jednakost“, Prijepolje
6. Asocijacija za alternativno porodično staranje o deci – FAMILIA, Beograd
7. Građanski fond PANONIJA, Novi Sad
8. Centar za prava deteta, Beograd
9. Centar za interaktivnu pedagogiju, Beograd
10. Udruženje „Svi različiti, svi ravnopravni“
11. Praxis, Beograd
12. Centar za praktičnu politiku, Beograd
13. Astra, Beograd
14. Maštalište, Zrenjanin
15. Novosadski humanitarni centar, Novi Sad
16. ...Iz kruga – Vojvodina, Novi Sad
17. Žene u crnom, Beograd
18. Udruženje Sveti spas, Beograd
19. Helsinški komitet za ljudska prava, Beograd
20. Kap, Temerin
21. Proaktiv, Niš
22. Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM, Beograd
23. Udruženje samohranih majki, Niš
24. Otvoreni klub, Niš
25. Centar za integraciju mladih, Beograd
26. FICE Srbija
27. Udruženje distrofičara Niš
28. Asocijacija Žena plus, Beograd
29. Incest trauma centar, Beograd
30. Institut za hendikep i društvenu uključenost, Beograd
31. Centar za razvoj civilnog društva, Zrenjanin
32. Udruženje građana "Novi dan", Beograd